

MEMORANDUM

ONDERWERP Toepassing Interim Omgevingsverordening op defensieplannen
DATUM 17-02-2023
DOCUMENTNUMMER UTSP-549766647-9459
VAN Gedeputeerde H.P. van Essen
AAN Commissie Omgevingsvisie

Geachte leden van de Commissie Omgevingsvisie,

Naar aanleiding van de rondvraag van de CU over de defensieplannen heb ik 7 december 2022 toegezegd schriftelijk op een rijtje te zetten hoe onze Interim Omgevingsverordening (IOV) van toepassing is op defensieplannen en terreinen. Het heeft even tijd gekost dit goed op een rij te zetten.

Algemeen

In het algemeen zijn er twee soorten regels te onderscheiden in de IOV; instructieregels en direct werkende regels. De instructieregels uit de IOV zijn alleen van toepassing op nieuwe (gemeentelijke) ruimtelijke besluiten. Direct werkende regels zijn direct bindend voor burgers en eigenaren en zijn veelal verbonden aan een vergunningplicht.

Militaire terreinen hebben een bijzondere positie in de IOV met name met betrekking tot het natuur aspect. De regels omtrent het NNN (instructieregels) en de regels omtrent houtopstanden (direct werkende regels) zijn daarbij het meest relevant. Deze bijzondere positie heeft zijn oorsprong in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de Wet natuurbescherming (Wnb).

In deze memo geef ik aan welke regels wel en niet van toepassing zijn op militaire terreinen.

IOV en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

In artikel 2.6.2 lid 1 Barro is geregeld dat bepaalde militaire terreinen (voornamelijk oefenterreinen, in de bijlage van het Barro op kaart aangeduid) uitgesloten zijn van het NNN. Dit is in de IOV ook zo overgenomen, in de zin dat deze gebieden niet als NNN zijn aangeduid. Het betreft De Vlasakkers en de Leusderheide. In de Omgevingsvisie zijn deze gebieden wel benoemd als gebieden die van betekenis zijn voor de natuur in onze provincie.

In artikel 2.10.4 lid 3 Barro is daarnaast geregeld dat provincies voor omheinde militaire terreinen binnen het NNN in haar verordening alleen de voorwaarde mogen stellen dat de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang moeten worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd. Dit volgt uit landelijke wetgeving en is geen provinciale beleidskeuze.

De omheinde militaire terreinen zijn daarmee iets minder goed beschermd dan andere terreinen binnen het NNN, in de zin dat aantasting is toegestaan, zolang er maar compensatie plaatsvindt. Een groot openbaar belang ligt bij wijze van spreken bij voorbaat vast. De omheinde militaire terreinen (gelegen zowel binnen als buiten het NNN) zijn ook in het Barro benoemd.

IOV en Wet natuurbescherming en Beleidsregels natuur en landschap 2017

Voor meldingen of ontheffingen voor het vellen van houtopstanden op militaire terreinen varieert de bevoegdheidsverdeling tussen de provincie en het rijk. De bevoegdheid van de Minister van LNV strekt zich uit tot de activiteiten die onmiddellijk verband houden met de uitoefening van de defensietaak. Dus de aard van de activiteit bepaalt de bevoegdheid en welke beleidsregels gelden.

Belangrijk gegeven is dat in de Beleidsregels natuur en landschap 2017 (Bnl) van de provincie Utrecht in artikel 4.5 lid 2 is opgenomen dat Gedeputeerde Staten geen ontheffing verlenen van de verplichting tot herbeplanting op

dezelfde plek, zoals vastgelegd in artikel 4.3, eerste lid, van de Wnb, indien sprake is van het vellen van houtopstanden die gevestigd zijn op oude bosgroeiplaatsen.

Dat betekent dat, bij gevelde houtopstanden op oude bosgroeiplaatsen, herbeplanten op dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen wettelijk verplicht blijft. Deze beleidsregel geldt alleen als de provincie bevoegd gezag is. Wanneer de minister van LNV bevoegd is hanteert de uitvoerende instantie; Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn eigen regels voor kap en herplant.

Ook is in de Beleidsregels natuur en landschap 2017 (Bnl) in artikel 4.6 opgenomen dat Gedeputeerde Staten krachtens artikel 4.2, derde lid van de Wnb, het vellen of doen vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar kunnen verbieden (kapverbod) voor:

- a. oude boskernen;
- b. bosreservaten en A-locaties;
- c. cultuurhistorisch waardevolle oude bossen;
- d. aaneengesloten oppervlaktes groter dan 3 hectare, tenzij sprak is van productiebossen van populier of wilg of bijzondere doeleinden;
- e. waardevolle landschapselementen.

GS hebben, als zij bevoegd zijn, de mogelijk om een verbod op te leggen als een van de punten speelt. Als zoiets speelt wordt er altijd gekeken naar de verschillende belangen.

Stand van zaken en conclusie

De plannen van defensie zijn nog niet dusdanig in concreetheid bekend dat we weten hoe deze zich verhouden tot de huidige gemeentelijke bestemmingsplannen (en dus de IOV) of de Wnb en de Bnl. De verwachting is wel dat gemeenten hun bestemmingsplannen moeten aanpassen om de plannen van defensie te faciliteren.

Het Barro bepaalt in artikel 2.6.3 lid 1 dat bij de eerstvolgende herziening van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een militair terrein voor die gronden de bestemming «Maatschappelijk – militair terrein» wordt opgenomen en er geen bestemmingen opgenomen worden die een belemmering kunnen vormen voor de functionele bruikbaarheid van dat terrein.

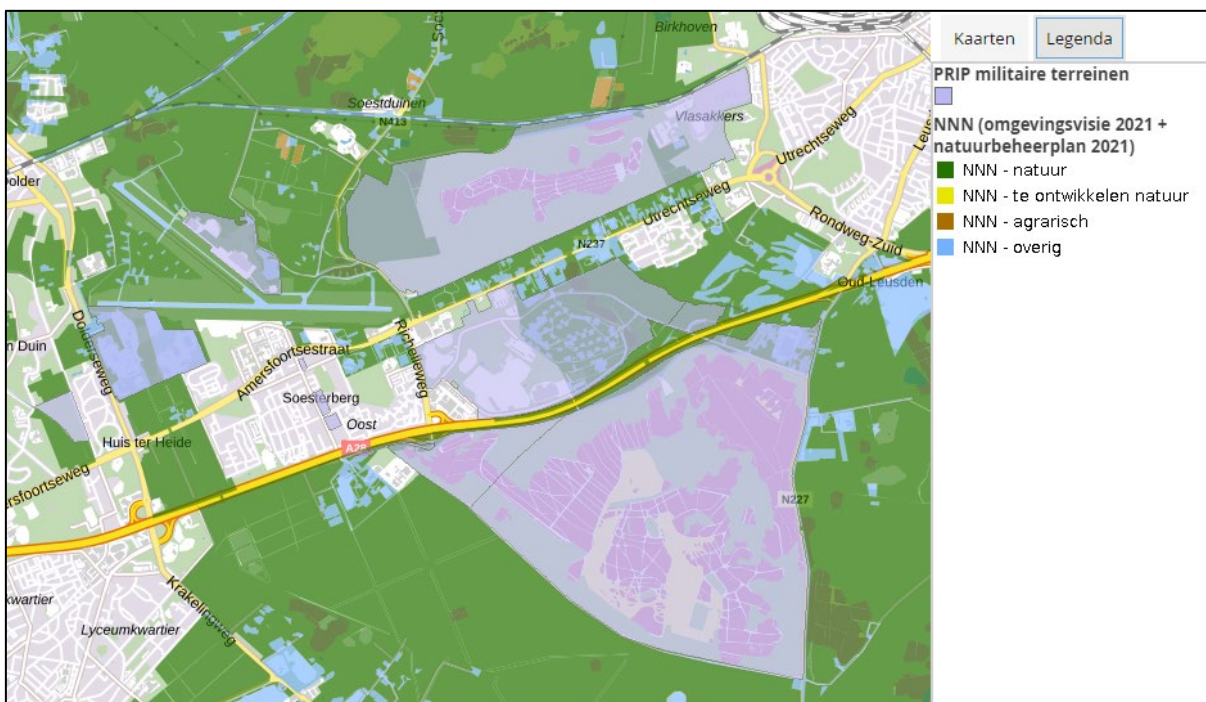
Hoewel defensie (het Rijk) een grote eigen bevoegdheid heeft met betrekking tot de Wnb en via het Barro een grote invloed heeft op de NNN bescherming en de inhoud van het bestemmingplan willen we samen met defensie, gemeenten en waterschappen de plannen van defensie en andere plannen en belangen in het gebied in onderlinge wisselwerking en afstemming verder uitwerken.

Hoogachtend,

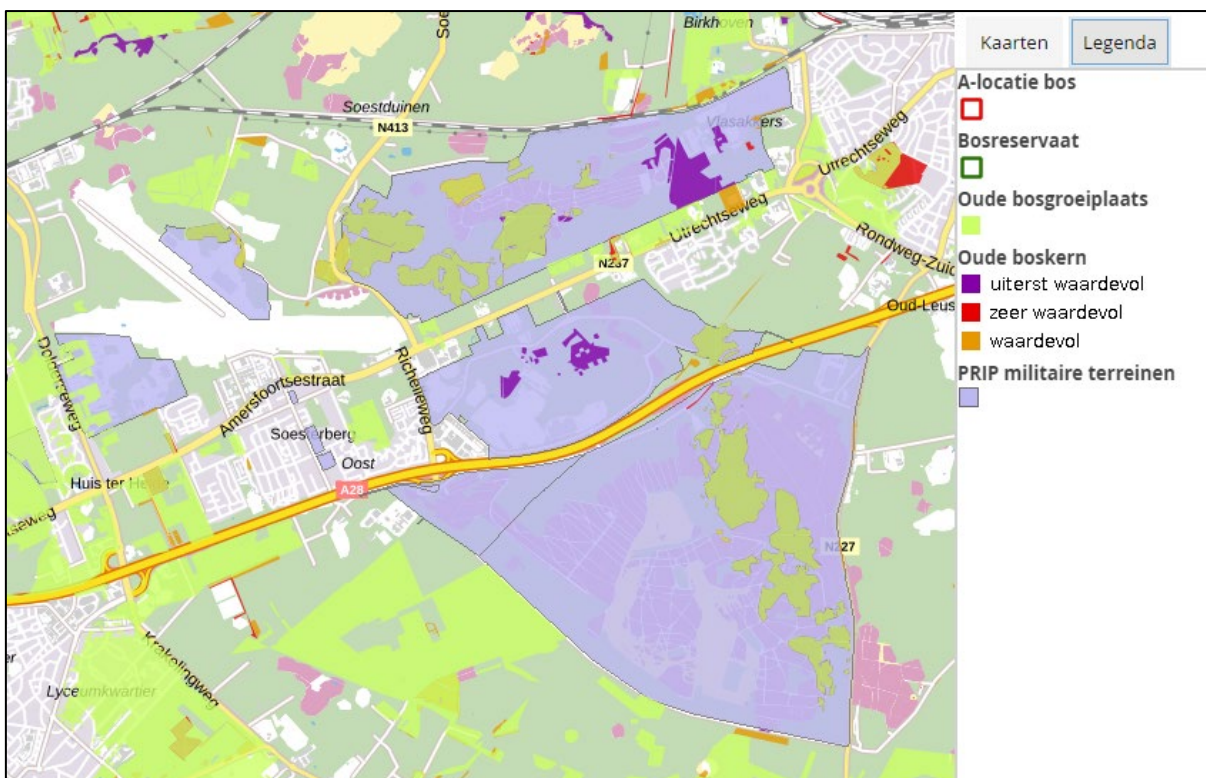
Huib van Essen,

Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingswet, Energietransitie en Klimaat.

Kaartbijlagen

Kaartje NNN i.r.t. defensie terreinen.

Kaart Oude bosgroeiplaats en Oude boskern i.r.t. defensie terreinen